

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan, samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan. Avtalet undertecknades i Bryssel i november 2002. Det är ett avtal baserat på delad kompetens, vilket betyder att bestämmelserna i avtalet hör till dels medlemsstaternas, dels gemenskapens kompetens.

Avtalet bygger på 1990 års samarbetsavtal mellan Europeiska gemenskapen och Chile samt 1996 års ramavtal om samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Chile. Avtalets syfte är att utvidga förbindelserna mellan Europeiska unionen och den latinamerikanska regionala integrationen i syfte att bidra till en strategisk associering mellan de två regionerna och att förstärka den politiska dialogen

mellan parterna. Avtalet omfattar särskilt samarbete inom politik, handel, ekonomi, finansiering, vetenskap, teknik, kultur och offentlig förvaltning samt socialt samarbete. Det centrala handelspolitiska målet är att gradvis och ömsesidigt liberalisera handeln med varor i enlighet med bestämmelserna i Allmänna tull- och handelsavtalet 1994.

Avtalet träder i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna till varandra anmält att de förfaranden som är nödvändiga för avtalets ikraftträdande har slutförts. När avtalet träder i kraft ersätter det 1996 års ramavtal om samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Chile. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt med avtalet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Inledning	4
2. Nuläge	4
2.1. Avtal mellan Europeiska unionen och Chile	4
2.2. Den chilenska ekonomin	4
2.3. Europeiska gemenskapens handelsförbindelser med Chile	5
2.4. Finlands handelsförbindelser med Chile	5
2.5. Bilateral avtal	5
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	5
4. Propositionens verkningar	6
4.1. Ekonomiska verkningar	6
4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	6
4.3. Miljökonsekvenser	6
4.4. Verkningar för företagen	6
4.5. Verkningar för olika medborgargrupperns ställning	7
5. Beredningen av propositionen	7
5.1. Beredningen i Europeiska unionen	7
5.2. Beredningen i Finland	7
DETALJMOTIVERING	9
1. Avtalets innehåll	9
DEL I ALLMÄNNA OCH INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER.....	9
Avdelning I: Avtalets art och räckvidd	9
Avdelning II: Institutionell ram	9
DEL II: POLITISK DIALOG	10
DEL III: SAMARBETE	10
Avdelning I: Ekonomiskt samarbete	10
Avdelning II: Vetenskap, teknik och informationssamhälle	11
Avdelning III: Kultur, utbildning och det audiovisuella området	11
Avdelning IV: Offentlig förvaltning och interinstitutionellt arbete	11
Avdelning V: Socialt samarbete	11
Avdelning VI: Andra samarbetsområden	12
Avdelning VII: Allmänna bestämmelser	12
DEL IV: HANDEL OCH HANDELSRELATERADE FRÅGOR.....	12
Avdelning I: Allmänna bestämmelser	12
Avdelning II: Fri rörlighet för varor	12
KAPITEL I: Avskaffande av tullar	13
Avsnitt 1: Allmänna bestämmelser	13
Avsnitt 2: Avskaffande av tullar	13
Underavsnitt 2.1: Industriprodukter	13
Underavsnitt 2.2: Fisk och fiskeriprodukter	13
Underavsnitt 2.3: Jordbruksprodukter och bearbetade jordbruksprodukter	13

KAPITEL II: Icke-tariffära åtgärder	14
Avsnitt 1: Allmänna bestämmelser	14
Avsnitt 2: Antidumpnings- och utjämningsåtgärder	14
Avsnitt 3: Tullfrågor och därmed sammanhängande frågor	14
Avsnitt 4: Standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse	14
Avsnitt 5: Sanitära och fytosanitära åtgärder	15
Avsnitt 6: Vin och sprit	15
KAPITEL III: Undantag	15
Avdelning III: Tjänstehandel och etablering	15
KAPITEL I: Tjänster	15
Avsnitt 1: Allmänna bestämmelser	15
Avsnitt 2: Internationell sjötransport	16
Avsnitt 3: Telekommunikationstjänster	16
KAPITEL II: Finansiella tjänster	16
KAPITEL III: Etablering	16
KAPITEL IV: Undantag	16
Avdelning IV: Offentlig upphandling	17
Avdelning V: Löpande betalningar och kapitalrörelser	17
Avdelning VI: Immateriella rättigheter	18
Avdelning VII: Konkurrens	18
Avdelning VIII: Tvistlösning	18
KAPITEL I: Syfte och räckvidd	18
KAPITEL II: Åtgärder för att undvika tvister	19
KAPITEL III: Tvistlösningsförfarande	19
KAPITEL IV: Allmänna bestämmelser	19
Allmänna bestämmelser	19
Avdelning IX: Öppenhet	19
Avdelning X: Särskilda uppgifter avseende handelsfrågor för de organ som inrättas genom detta avtal	19
Avdelning XI: Undantag på handelsområdet	19
DEL V: Slutbestämmelser	20
Avtalets bilagor och protokoll	21
2. Motivering till lagförslaget	21
3. Ikraftträdande	21
4. Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland	21
5. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordningen	22
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan	24

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Europeiska gemenskapens Chilepolitik bygger på samarbetsavtalet av den 20 december 1990 mellan Europeiska gemenskapen och Chile och på det ramavtal som ingicks under toppmötet i Florens den 21 juni 1996 för att inleda en politisk dialog om viktiga bilaterala och internationella frågor av gemensamt intresse. I en förklaring från det toppmöte med stats- och regeringscheferna från Europeiska unionen, Latinamerika och Västindien som ägde rum i Rio de Janeiro den 28 juni 1999 bekräftade parterna det önskvärda i att utvidga ramen för förbindelserna mellan Europeiska unionen och länderna inom den latinamerikanska regionala integrationen i syfte att bidra till en strategisk associering mellan de två regionerna.

Förhandlingarna om ett associationsavtal mellan Europeiska gemenskapen och Chile inleddes i november 1999. Efter tio förhandlingsomgångar kunde de slutföras i april 2002. Förhandlingarna resulterade i att rådet (allmänna frågor) den 18 november 2002 antog kommissionens förslag om undertecknande och ingående av ett avtal på gemenskapens vägnar samt om interimstillämpning av avtalet till vissa delar. Associationsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Chile är ett brett avtal med delad behörighet, ett s.k. blandavtal, var bestämmelser hör dels under gemenskapens behörighet, dels under medlemsstaternas behörighet. Detta betyder att också medlemsstaterna är parter av associationsavtalet vid sidan av Europeiska gemenskapen. Associationsavtalet kräver godkännande av såväl Europeiska gemenskapen som medlemsstaterna.

2. Nuläge

2.1. Avtal mellan Europeiska unionen och Chile

Följande avtal har ingåtts mellan Europeiska unionen och Chile: avtal med Chile, förhandlat med stöd av artikel XXVIII i GATT (1969, svensk version inte tillgänglig, gäller

ändring av koncessionslistorna), avtal i form av skriftväxling mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Chile om import av äpplen och päron till gemenskapen (1994, svensk version inte tillgänglig), avtal om slutförande av förhandlingar mellan Europeiska gemenskapen och Chile enligt artikel XXIV.6 (1995), ramavtal om samarbete för att förbereda det slutliga mål som utgörs av en associering av politisk och ekonomisk karaktär mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan (1996, ändrat 2001), avtal mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Chile om prekursorer och kemiska ämnen som ofta används vid olaglig framställning av narkotika eller psykotropa ämnen (1998), avtal genom skriftväxling mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Chile om att till ramavtalet om samarbete lägga ett tilläggsprotokoll om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor (2001), avtal om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan - Slutakt (2002, det avtal som nu är föremål för ratificering) och avtal om tekniskt och vetenskapligt samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Chile (2003). Rådet har antagit förordning (EG) nr 312/2003 av den 18 februari 2003 om genomförande för gemenskapens del av tullbestämmelserna i avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan.

2.2. Den chilenska ekonomin

Den chilenska ekonomin har vuxit i jämn takt och är en av de mest utvecklade ekonomierna i Latinamerika. Den ekonomiska utvecklingen och tillväxten har byggt på öppen handelspolitik och exportutveckling. Den ekonomiska tillväxt som inleddes i mitten av 1980-talet har saktat av något under de senaste åren. År 2002 var tillväxten 3,1 procent.

Koppar, cellulosa och papper, frukt och vin är landets viktigaste exportprodukter. Cirka 40 procent av landets exportinkomster kommer från koppar. Under de senaste åren har regeringen börjat fokusera utvecklandet av högteknologi. Man försöker förbättra den ekonomiska stabiliteten genom mångsidigare exportstruktur. År 2001 uppgick landets totala export till 18,5 miljarder US dollar. Handelsbalansen var positiv, 2,1 miljarder US dollar.

2.3. Europeiska gemenskapens handelsförbindelser med Chile

Europeiska gemenskapen är Chiles viktigaste exportområde. År 2001 gick 26,1 procent av landets export till Europeiska gemenskapen. Frankrike, Italien, Nederländerna, Storbritannien och Tyskland är Chiles viktigaste exportländer inom gemenskapen. Europeiska gemenskapens andel är 18,5 procent av den chilenska importen. Redan under flera års tid har handelsbalansen varit negativ för gemenskapen. Värdet av gemenskapens export till Chile utgjorde 3,7 miljarder euro 2001 och importen uppgick till 5,1 miljarder euro. Den chilenska exporten utgörs huvudsakligen av jordbruksprodukter, kemiska produkter och maskiner. Till Chile importeras mest maskiner och utrustning, transportmaterial och kemiska produkter.

2.4. Finlands handelsförbindelser med Chile

År 2002 exporterade Finland till Chile till ett värde av 115,1 miljoner euro. Tillväxten jämfört med året innan utgjorde 40 miljoner euro. Importen ökade jämfört med året innan med knappt 20 miljoner euro och uppgick till 91,5 miljoner euro. Handelsbalansen var sålunda positiv för Finland. Den finska exporten till Chile dominerades av traditionella exportvaror: maskiner och utrustning samt papper. Åren 1995-1999 utgjorde maskiner och olika slags utrustning 50—60 procent av den totala exporten medan pappersexporten varierade mellan 18—23 procent. Exporten till Chile har särskilt bestått av specialmaskiner och specialutrustning för industrins och olika branschers behov. Handelsbalansen

uppvisar stora fluktuationer på årsbasis, vilket främst beror på de för den finska exporten typiska stora leveranserna av enskilda maskiner och utrustning. Exporten till Chile utgjorde 0,2 procent av Finlands totala export och detsamma gällde importen. De viktigaste importprodukterna är produkter från gruvindustrin, kopparmalm och kopparkoncentrat samt molybden, vilka har utgjort 75-85 procent av importen de senaste åren. Andra viktiga importvaror är vin och frukt.

2.5. Bilateral avtal

Mellan Finland och Chile gäller ett grundavtal om ekonomiskt, industriellt och teknologiskt samarbete (FördrS 4/1994) samt en överenskommelse om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar (FördrS 22-23/1996). Mellan länderna är dessutom ett avtal om visumfrihet (FördrS 26/1961) formellt i kraft. I praktiken följs gemenskapens viseringspolitik.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Associeringsavtalet mellan EU och Chile följer samma modell som de övriga associeringsavtalen, men det är mera heltäckande för handelns del än något annat tidigare avtal. Avtalet erbjuder möjligheter till fördjupade förbindelser på många områden. Avtalet bygger på principerna om respekt för demokratin, de mänskliga rättigheterna och rättsstaten samt främjandet av en hållbar utveckling. Europeiska gemenskapen strävar efter att främja stabiliteten och en positiv ekonomisk och samhällelig utveckling i regionen.

Den gradvisa liberaliseringen av handeln mellan gemenskapen och Chile stärker EGLändernas konkurrensställning i förhållande till tredje länder.

Avtalet bygger på den förklaring som antogs vid toppmötet i Rio de Janeiro den 28 juni 1999 av stats- och regeringscheferna i länderna i Latinamerika och Västindien och i Europeiska unionens medlemsstater. I förklaringen konstaterades det önskvärda i att utvidga förbindelserna mellan Europeiska unionen och den latinamerikanska integratio-

nen i syfte att bidra till en strategisk associering mellan de två regionerna.

Avtalets tre huvuddelar utgörs av politisk dialog, samarbete och handel. Dessutom ingår allmänna och institutionella bestämmelser i avtalet. Mellan parterna inleds en regelbunden politisk dialog som syftar till att parterna skall kunna jämkas samman sina ståndpunkter och lägga fram gemensamma initiativ. I fråga om samarbetet innehåller avtalet bestämmelser från följande områden: ekonomiskt samarbete, vetenskap, teknik och informationssamhälle, kultur, utbildning och det audiovisuella området, offentlig förvaltning och socialt samarbete. Till det förstärkta ekonomiska samarbetet enligt avtalet hör följande samarbetsområden: främjande av investeringar, samarbete om energi, transport, samarbete inom jordbruk, landsbygd och sanitära och fytosanitära åtgärder, fiskeri, tullar, statistik, miljö, konsumentskydd, uppgiftsskydd, makroekonomisk dialog, immateriella rättigheter, offentlig upphandling, turism och gruvarbete.

Avtalet innehåller gradvis liberalisering av varuhandeln under en övergångsperiod om högst tio år, ett avtal om viner och spritdrycker, ett avtal om sanitära och fytosanitära åtgärder samt bestämmelser om tullområdet, standarder och tekniska föreskrifter för bedömning av överensstämmelse. Handelen med tjänster liberaliseras ömsesidigt i enlighet med artikel V i GATS, dock så att liberaliseringen är mer heltäckande beträffande olika områden. Företagens verksamhetsförutsättningar förbättras för sin del genom bestämmelserna om etableringsrätten, avskaffandet av konkurrenshinder och bestämmelserna om friare kapitalrörelser.

Genom avtalet inrättas ett associeringsråd som övervakar genomförandet av avtalet, en associeringskommitté som svarar för det allmänna genomförandet, särskilda kommittéer som biträder associeringsrådet, en parlamentarisk associeringskommitté som är ett forum för möten och åsiktsutbyten mellan ledamöter av Europaparlamentet och den chilenska nationalkongressen samt en gemensam rådgivande kommitté som hjälper associeringsrådet att främja dialogen mellan olika organisationer i det civila samhället i Europeiska unionen och i Chile.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Chile är en av Finlands mest betydande handelspartner i Latinamerika. Avtalets verkningar på handeln mellan Finland och Chile är förenliga med den finska målsättningen eftersom avtalet erbjuder den finska industrin ännu bättre exportmöjligheter än förut, särskilt i fråga om exporten av maskiner och utrustning till gruvindustrin och skogsindustrin. Avskaffandet av tullar enligt avtalet ger finska exportföretag samma status i förhållande till företag i tredje länder. Vissa viktiga länder har redan frihandelsavtal med Chile. Bättre investeringsvillkor och liberaliseringen av kapitalrörelserna har positiva effekter på finska företag som arbetar i landet eller försöker etablera sig där.

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation eller personal. Den nuvarande personalen kommer att kunna sköta de möten med associeringsrådet och associeringskommittén som behövs för att administrera avtalet.

4.3. Miljökonsekvenser

Genom avtalet strävar man efter att bevara och förbättra miljön, förhindra nedsmutsning och försämring av naturtillgångar och ekosystem och främja rationell användning av dem i enlighet med principen om hållbar utveckling. Parterna förbinder sig också att främja utbyte av information och erfarenheter om tillämpning av ren teknik i produktionsprocessen inom gruvindustrin.

4.4. Verkningar för företagen

Utvecklingen inom många av de samarbetsområden som tas upp i avtalet kan få gynnsamma verkningar för företagens verksamhetsvillkor i Chile, även om några omedelbara stora förändringar inte är att vänta i och med att avtalet träder i kraft.

Att tullavgifterna avskaffas när övergångsperioderna går ut förbättrar gemenskapsföretagens exportutsikter i Chile. Tull- och standardiseringssamarbetet kan förväntas lätta formaliteterna och skapa enhetligare praxis. Avtalet avser att förbättra investeringsklimatet i landet och att underlätta kapitalinvesteringar i företag och repatriering av vinster. Genom bättre konkurrensregler och öppna statsbidrag förbättras möjligheterna för affärsverksamhet. Handelshinder kommer också att undanröjas genom tillnärmning av konsumentlagstiftningen.

4.5. Verknningar för olika medborgargrupperns ställning

I avtalet betonas likabehandling av arbetstagare som lagligen vistas inom den andra avtalspartens territorium. Parterna kan ta initiativ till ömsesidiga bilaterala avtal om arbetstagarnas villkor och sociala trygghet. En social dialog kommer att föras framför allt om levnads- och arbetsvillkoren bland invandrare, migration, illegal invandring och åtgärder för att främja likabehandling av avtalsparternas medborgare. Parterna förbinder sig att återta sina medborgare som vistas illegalt inom den andra avtalspartens territorium. När avtalet har trätt i kraft kan parterna förhandla fram och sinsemellan sluta bilaterala avtal som reglerar parternas skyldighet att återta också medborgare i tredje länder.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningen i Europeiska unionen

Mellan Europeiska unionen och Chile gäller för närvarande ett ramavtal om samarbete som ingicks i Bryssel i juni 1996 och som senare ändrats genom protokoll. Avtalet utgör ett underlag för associeringsavtalet. Rådet gav kommissionen förhandlingsriktlinjer i september 1999 och kommissionen inledde förhandlingarna i november samma år. Sammanlagt genomfördes tio förhandlingsomgångar. Förhandlingarna slutfördes vid det andra toppmötet med EU och Latinamerika i Madrid i maj 2002. Avtalet paraferades den 10 juni 2002 och undertecknades den 18

november 2002. Den chilenska kongressen ratificerade avtalet den 14 januari 2003.

5.2. Beredningen i Finland

Statsrådets utredningar E 17/1999 vp och E 42/2001 vp om kommissionens framställningar om associeringsavtal mellan EG och dess medlemsstater, å ena sidan, och Mercosur-länderna respektive Chile, å andra sidan, har ingivits till riksdagen. Republikens president beviljade fullmakter för ett undertecknande av avtalet den 8 november 2002. Finland undertecknade avtalet tillsammans med Europeiska gemenskapen och de övriga medlemsstaterna den 18 november 2002.

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag i utrikesministeriet. Avtalet har varit på remiss i handels- och industriministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, tullstyrelsen, arbetsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet och Ålands landskapsstyrelse. I finansministeriets utlåtande anfördes de allmänna principerna för när en bestämmelse skall anses höra till området för lagstiftningen enligt grundlagsutskottets praxis. Dessutom påpekas det att bestämmelserna i avtalsutkastet om skatter och tullar, bank- och värdepapperstjänster samt kapitalets och betalningars rörlighet hör till finansministeriets verksamhetsområde medan bestämmelserna om försäkringstjänster hör till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Artikel 77 om indirekta skatter konstateras höra till gemenskapens behörighet och lagstiftning. Bestämmelserna om tolkningen av avtalet som hör samman med artikel 196 om direkta skatter anses inte höra till den nationella behörigheten eller lagstiftningen. Det anses att avtalsutkastets bestämmelser om tullfrågor inte har förpliktande innehåll, men i dem hänvisas det till sådana protokoll om administrativt samarbete på tullområdet som fogats till avtal. I dessa protokoll ingår bestämmelser som hör samman med överlämnande av tullförvaltningsinformation, bl.a. personuppgifter, vilket omfattas av den nationella behörigheten och lagstiftningen. Finansiering av tjänster och betalningar anses höra

till gemenskapens behörighet och lagstiftning.

Undervisningsministeriet har meddelat att det inte har något att anmärka i fråga om de artiklar som hör till ministeriets verksamhetsområde. Samtidigt konstateras det att artiklarna 150 och 151 om utbildning och kultur i EG-fördraget uppmanar gemenskapen och medlemsstaterna att främja samarbete med tredje länder, vilket Finland har understött. I sitt utlåtande uppmärksammar undervisningsministeriet också språket i avtalets artikel 39. Denna anmärkning har beaktats i

den slutliga versionen. Ålands landskapsstyrelse har konstaterat att det i avtalstexten inte ser ut att finnas några sådana punkter som skulle vara oförenliga med protokoll 2 om Åland i avtalet om Finlands anslutning till Europeiska unionen. Landskapsstyrelsen anser att det inte behövs någon hänvisning till detta protokoll i avtalet. Ålands särställning skall dock uppmärksammas vid en eventuell utvidgning av avtalet. I enlighet med förfarandet för sättande i kraft av internationella fördrag förutsätter avtalet samtycke av Ålands lagting.

DETALJMOTIVERING

1. Avtalets innehåll

I inledningen hänvisas det till de traditionella banden mellan parterna och till det gemensamma kulturarv som förenar dem samt till de demokratiska principer och grundläggande mänskliga rättigheter som formuleras i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. I inledningen hänvisas det också till principen om gott styre och rättstatsprincipen samt till behovet av att, med beaktande av principen för hållbar utveckling och de krav som skyddet för miljön ställer, främja ekonomiska och sociala framsteg.

DEL I ALLMÄNNA OCH INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

Avdelning I: Avtalets art och räckvidd

Artikel 1. I artikeln räknas de gemensamma principerna upp, som utgör väsentliga beståndsdelar av avtalet. Dessa principer är respekten för de demokratiska principerna och de grundläggande mänskliga rättigheterna, som dessa formuleras i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, samt respekten för rättsstatsprincipen.

Artikel 2. Genom avtalet upprättas en politisk och ekonomisk association mellan parterna. I artikeln räknas de områden upp som avtalet särskilt täcker, dvs. områdena politik, handel, ekonomi och finans, vetenskap, teknik, sociala frågor, kultur och samarbete. Avtalet kan även utvidgas till att omfatta andra områden som parterna kommer överens om. I enlighet med de angivna målen innehåller avtalet bestämmelser om förstärkning av den politiska dialogen, stärkande av samarbetet, uppgradering av parternas deltagande i den andra partens ramprogram samt utvidgning och diversifiering av parternas bilaterala handelsförbindelser i enlighet med WTO:s bestämmelser och del IV i avtalet.

Avdelning II: Institutionell ram

Artikel 3. Enligt artikeln inrättas ett associeringsråd på ministernivå för att övervaka

genomförandet av avtalet. Associeringsrådet sammanträder med minst två års mellanrum. Det prövar alla frågor av betydelse som uppkommer inom ramen för avtalet och alla andra bilaterala, multilaterala eller internationella frågor av gemensamt intresse. Parterna kan inge förslag och rekommendationer till associeringsrådet.

Artikel 4. I artikeln ingår bestämmelser om associeringsrådets sammansättning och arbetsordning. Associeringsrådet består av ordföranden i Europeiska unionens råd, det tillträdande ordförandelandet, andra ledamöter för Europeiska unionens råd eller företrädare för dessa, ledamöter av Europeiska kommissionen och Chiles utrikesminister. Samtliga EU-stater har sålunda möjlighet att vara företrädare i associeringsrådet. Enligt arbetsordningen skall ordförandeskapet innehas växelvis av en ledamot av Europeiska unionens råd och Chiles utrikesminister.

Artikel 5. I enlighet med principen om delad behörighet har associeringsrådets befogenhet att fatta beslut begränsats till de fall som föreskrivs i avtalet. Besluten är bindande för parterna, men associeringsrådet får även utfärda rekommendationer. Associeringsrådets beslut och rekommendationer skall antas i samförstånd mellan parterna.

Artikel 6. Associeringskommittén är ett organ som biträder associeringsrådet. Associeringskommittén skall vara ansvarig för genomförandet av avtalet. Associeringskommittén skall ha befogenhet att fatta beslut i de fall som föreskrivs i avtalet eller när sådan befogenhet delegeras till kommittén av associeringsrådet. I sådana fall skall associeringskommittén fatta sina beslut på samma sätt som associeringsrådet i enlighet med artikel 5. Associeringskommittén sammanträder i regel en gång om året.

Artikel 7. Associeringsrådet får också inrätta särskilda kommittéer som biträdande organ.

Artikel 8. Parterna för den politiska dialogen mellan sig inom den ram som anges i del II.

Artiklarna 9—10. En parlamentarisk associeringskommitté inrättas. Den består av ledamöter av Europaparlamentet och den chi-

lenska nationalkongressen och skall utgöra ett forum för möten och åsiktsutbyte. Parlamentariska associeringskommittén får utfärda rekommendationer till associeringsrådet. Med stöd av artikel 10 inrättas en gemensam rådgivande kommitté som består av ett lika stort antal ledamöter av Europeiska unionens ekonomiska och sociala kommitté och Chiles motsvarande organ för ekonomiska och sociala frågor.

Artikel 11. Parterna främjar regelbundna möten mellan företrädare för Europeiska unionen och det civila samhället i Chile.

DEL II: POLITISK DIALOG

Artiklarna 12—14. I artiklarna behandlas den politiska dialogens mål och mekanismer. Dialogens viktigaste mål är att främja och försvara demokratiska värderingar. Inom det utrikes- och säkerhetspolitiska området samordnar parterna sina ståndpunkter och tar gemensamma initiativ på internationella forum.

Artikel 15. Parterna bedriver samarbete mot terrorism i enlighet med internationella regler och sina respektive lagar.

DEL III: SAMARBETE

Artikel 16. Samarbetets allmänna mål är att stärka den institutionella kapaciteten i syfte att stödja demokratin, rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt att främja social utveckling.

Avdelning I: Ekonomiskt samarbete

Artikel 17. I artikeln beskrivs de viktiga målen för det industriella samarbetet, dvs. att öka kontakterna mellan parternas ekonomiska aktörer, främja dialog och erfarenhetsutbyte, främja projekt för industriellt samarbete och stärka innovation, diversifiering, modernisering, utveckling och produktkvalitet i företag.

Artikel 18. I artikeln behandlas målen för samarbetet om standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

Artikel 19. Samarbetet om små och medel-

stora företag omfattar bl.a. tekniskt stöd, gemensamma informationsnätverk och underlättande av tillgång till finansiering.

Artikel 20. Inom samarbetet om tjänster främjar och intensifierar parterna samarbetet mellan sig inom ramen för WTO:s GATS och sina respektive behörighetsområden.

Artikel 21. Samarbetet syftar till att verka för ett stabilt klimat för ömsesidiga investeringar.

Artikel 22. Syftet med samarbetet om energi är att befästa parternas ekonomiska förbindelser på de områden som anges i artikeln, bl.a. med hjälp av informationsutbyte, tekniköverföring, studier och analyser och projekt inom branschen.

Artikel 23. Genom avtalet inriktas samarbetet på att utveckla Chiles transportsystem samt förbättra tillträdet till marknaden genom finslipning av handhavandet av transporterna och genom främjande av driftsstandarder. Samarbetet omfattar bl.a. utbyte av information om parternas transportpolitik, inbegripet samarbetsprojekt om centra för kollektivtrafik i städer.

Artikel 24. I samarbetet stimuleras jordbrukspolitiska åtgärder som syftar till ett hållbart jordbruk och en hållbar utveckling. Samarbetet inriktas på infrastruktur och tekniköverföring som hör samman med sanitära och fytosanitära åtgärder och projekt om livsmedelskvalitet samt på stärkande av kontrollsystem.

Artikel 25. Parterna förbinder sig att utveckla ett närmare ekonomiskt och tekniskt samarbete som eventuellt kan leda till avtal om fiskeri på öppet hav.

Artikel 26. Parterna främjar samarbete mellan sina tullmyndigheter, särskilt i syfte att sörja för förenkling av tullförfarandena. Parterna tillhandahåller ömsesidigt bistånd i enlighet med det till ramavtalet om samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Chile fogade protokollet av den 13 juni 2001 om ömsesidigt bistånd mellan myndigheter i tullfrågor.

Artikel 27. Samarbetet inriktas på homologering av parternas statistikmetoder och på vetenskapliga och tekniska utbyten mellan statistikinstitutioner.

Artikel 28. Målet för samarbetet om miljön är att främja bevarande och förbättring av

miljön, förhindrande av kontaminering och förstöring av naturresurser och ekosystem samt rationell användning av naturresurser i syfte att nå en hållbar utveckling.

Artikel 29. Parterna strävar efter att göra sina konsumentskyddsprogram kompatibla i syfte att undvika handelshinder. Samarbetet omfattar bl.a. åtgärder för att göra konsumentskyddslagstiftningarna mer kompatibla och upprättande av system för ömsesidig information om farliga produkter.

Artikel 30. Parterna samarbetar för att förbättra skyddet för personuppgifter och undvika hinder för handel som kräver överföring av personuppgifter.

Artikel 31. Parterna främjar utbyte av information om och erfarenheter av samordning av den makroekonomiska politiken inom ramen för regional integration. I artikeln räknas de områden upp där parterna försöker fördjupa dialogen mellan sina myndigheter.

Artikel 32. Parterna samarbetar i frågor som gäller bl.a. praxis, främjande, harmonisering och skydd av immateriella rättigheter.

Artikel 33. Samarbetet inriktas på att det skall kunna ges tekniskt stöd i frågor som har samband med offentlig upphandling, särskilt på kommunal nivå.

Artikel 34. Parterna främjar samarbete om utveckling av turism med de fokuseringar som anges i artikeln.

Artikel 35. Parterna främjar samarbete om gruvdrift, huvudsakligen inom ramen för avtal som syftar till att främja utbyte av information om och erfarenheter av användning av ren teknik i gruvproduktionsprocesser.

Avdelning II: Vetenskap, teknik och informationssamhälle

Artikel 36. I artikeln fastställs målen för det vetenskapliga och det tekniska samarbetet och formerna för samarbetet räknas upp. Särskilt betonas uppbyggnad av den mänskliga potentialen som den varaktiga grunden för hög vetenskaplig och teknisk kvalitet och skapandet av permanenta förbindelser.

Artikel 37. I artikeln fastställs de frågor som samarbetet om informationssamhälle, informationsteknik och telekommunikation särskilt skall inriktas på.

Avdelning III: Kultur, utbildning och det audiovisuella området

Artikel 38. Parterna stöder utbildningen på olika nivåer och livslångt lärande, varvid man särskilt skall uppmärksamma socialt utsatta grupper. Särskild uppmärksamhet ägnas permanenta band mellan specialiserade organ hos parterna.

Artikel 39. Parterna är överens om att främja samarbetet på det audiovisuella området genom utbildningsprogram.

Artikel 40. Informationsutbyte och kulturellt samarbete förstärks med beaktande av de starka kulturella banden mellan parterna. Särskild uppmärksamhet ägnas åt att främja gemensam verksamhet på olika områden, bl.a. press, film och television, och åt att främja program för ungdomsutbyten.

Avdelning IV: Offentlig förvaltning och interinstitutionellt arbete

Artikel 41—42. Samarbetet som gäller offentlig förvaltning och institutioner strävar efter att modernisera och centralisera den offentliga förvaltningen. I artiklarna räknas olika program upp som kan ingå i samarbetet. I artiklarna anges också de åtgärder som används för att genomföra samarbetet. Målet är ett intensifierat samarbete mellan lämpliga organ. I artikeln räknas de områden upp som samarbetet kan omfatta.

Avdelning V: Socialt samarbete

Artikel 43. Parterna är överens om att deltagande av arbetsmarknadens parter skall eftersträvas vad beträffar integrering i samhället. Särskild hänsyn skall tas till behovet av att undvika diskriminerande behandling av medborgare som är lagligen bosatta inom den andra partens territorium.

Artikel 44. Parterna erkänner betydelsen av social utveckling som måste gå hand i hand med den ekonomiska utvecklingen. De prioriterar skapande av sysselsättning och respekt för grundläggande sociala rättigheter, särskilt genom att främja tillämpningen av lämpliga ILO-konventioner.

Artikel 45. Samarbetet bidrar till att stärka politik och program som syftar till att trygga

ett rättvist deltagande av män och kvinnor på alla livets områden. Samarbetet bidrar till att underlätta kvinnors tillgång till de resurser som krävs för att de till fullo skall kunna utöva sina grundläggande rättigheter.

Avdelning VI: Andra samarbetsområden

Artikel 46. Gemenskapen och Chile samarbetar för att förhindra och kontrollera olaglig invandring. Medlemsstaterna och Chile går med på att återta sina medborgare som olagligen befinner sig på den andra partens territorium. Parterna beviljar sina medborgare lämpliga identitetshandlingar för dessa ändamål. Parterna är överens om att på begäran ingå ett avtal mellan Chile och gemenskapen om reglering av återtagandeskyldigheterna, även skyldigheten att återta andra länders medborgare och statslösa personer. I avvaktan på detta samtycker Chile till att ingå motsvarande bilaterala avtal med enskilda medlemsstater.

Artikel 47. Parterna förbinder sig att samordna och förstärka sina ansträngningar för att förhindra och minska olaglig tillverkning av, handel med och konsumtion av narkotika samt tvättning av pengar från narkotikahandel och bekämpa den organiserade brottslighet som hör samman med detta.

Avdelning VII: Allmänna bestämmelser

Artikel 48. Parterna erkänner det civila samhällets (samhälleliga samtalspartners och icke-statliga organisationers) kompletterande roll i och potentiella bidrag till samarbetsprocessen. Det civila samhällets aktörer kan därför inom ramen för bestämmelserna hållas underrättade om och delta i samråd om strategipolitiken och samarbetsstrategierna.

Artikel 49—50. Parterna utnyttjar alla befintliga samarbetsinstrument för att främja åtgärder för utveckling av ett regionalt samarbete och regional integration mellan parterna och Mercosur. Parterna intensifierar också samarbetet i fråga om regional utveckling och planering av markanvändning. Samarbetet får också tillämpas för biregionalt samarbete.

Artikel 51. Parterna utesluter inte på förhand någon möjlighet till samarbete. Möjlig-

heterna till samarbete kan undersökas i associeringskommittén.

Artikel 52. Samarbetet mellan parterna bör bidra till uppnåendet av de allmänna målen inom ramen för del III genom att identifiera och utveckla nyskapande samarbetsprogram.

Artikel 53. I artikeln om resurser förbinder sig parterna att tillhandahålla lämpliga resurser för att uppnå avtalets mål för samarbetet. Parterna vidtar lämpliga åtgärder för att främja och underlätta Europeiska investeringsbankens verksamhet i Chile i enlighet med dess egna förfaranden och finansieringskriterier.

Artikel 54. I artikeln specificeras de särskilda uppgifter som tilldelats associeringskommittén i del III.

DEL IV: HANDEL OCH HANDELSRELATERADE FRÅGOR

Avdelning I: Allmänna bestämmelser

Artikel 55. Målen för del IV är en gradvis och ömsesidig liberalisering av handeln med varor, i överensstämmelse med artikel XXIV i GATT 1994, underlättande av handeln med varor, en ömsesidig liberalisering av handeln med tjänster, i överensstämmelse med artikel V i Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS), förbättrade rambetingelser för investeringar, liberalisering av löpande betalningar och kapitalrörelser, ett öppnande av marknaden för offentlig upphandling, ett fullgott och effektivt skydd för immateriella rättigheter samt inrättande av en mekanism för samarbetet på konkurrensområdet och en tvistlösningsmekanism.

Artikel 56. Avtalet hindrar inte att parterna upprätthåller eller upprättar tullunioner, frihandelsområden eller andra arrangemang med tredje länder. På begäran håller parterna samråd inom associeringskommittén om frågor som hör till denna artikel.

Avdelning II: Fri rörlighet för varor

Artikel 57. Parterna liberaliserar handeln med varor gradvis och ömsesidigt i enlighet med bestämmelserna i avtalet och i överensstämmelse med artikel XXIV i GATT 1994.

KAPITEL I: Avskaffande av tullar

Avsnitt 1: Allmänna bestämmelser

Artikel 58. Bestämmelserna i detta avsnitt om avskaffande av importtullar gäller för produkter som har sitt ursprung i en part och exporteras till den andra parten. För detta kapitel's syften avses med produkter "som har sitt ursprung" (eller produkter "med ursprung") sådana produkter som uppfyller ursprungsreglerna i bilaga III. Kapitlets bestämmelser om avskaffande av exporttullar gäller för alla varor som exporteras från en part till den andra parten.

Artikel 59. Med tullar avses varje form av tull eller annan påлага som påförs i samband med import eller export av en vara — inbegripet varje form av extraskatt eller annan extrapåлага i samband med sådan import eller export — med undantag av interna skatter och andra interna pålagor i överensstämmelse med artikel 77, antidumpnings- och utjämningstullar i överensstämmelse med artikel 78 och avgifter och andra pålagor i överensstämmelse med artikel 63.

Artikel 60. Importtullarna avskaffas i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 64—72. Exporttullarna avskaffas vid ikraftträdandet av avtalet. För varje produkt specificeras bastullen i parternas respektive förteckningar avseende avskaffande av tullar, i bilagorna I och II. Om en part sänker mest-gynnad-nationstullsatsen efter det att avtalet har trätt i kraft men innan övergångsperioden löpt ut, skall den partens förteckning avseende avskaffande av tullar gälla de sänkta satserna. Parterna är beredda att sänka sina tullar i snabbare takt än vad som anges i artiklarna 64—72 och på annat sätt förbättra tillträdesvillkoren, när situationen medger detta. Ett beslut av associeringsrådet ersätter de i artiklarna 65—72 angivna villkoren.

Artikel 61. När avtalet har trätt i kraft införs inga nya tullar i handeln mellan parterna och inga redan gällande tullar höjs.

Artikel 62. I handeln mellan parterna klassificeras varorna enligt respektive tulltaxenomenklaturer i överensstämmelse med systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering (HS-systemet).

Artikel 63. De avgifter och pålagor som av-

ses i artikel 59 skall till sitt belopp vara begränsade till den ungefärliga kostnaden för tillhandahållna tjänster och får inte utgöra ett indirekt skydd för inhemska produkter eller en beskattning av import eller export.

Avsnitt 2: Avskaffande av tullar

Underavsnitt 2.1: Industriprodukter

Artikel 64. Detta underavsnitt gäller de produkter enligt kapitlen 25—97 i HS som inte omfattas av definitionen av jordbruksprodukter och bearbetade jordbruksprodukter i artikel 70.

Artikel 65. Tullarna på import till gemenskapen av sådana industriprodukter med ursprung i Chile som förtecknas i kategori "Year 0" i bilaga I avskaffas senast vid ikraftträdandet av avtalet och motsvarande industriprodukter i kategori "Year 3" i bilaga I avskaffas gradvis så att de är helt borta den 1 januari 2006.

Artikel 66. Tullarna på import till Chile av sådana industriprodukter med ursprung i gemenskapen som förtecknas i kategori "Year 0" i bilaga II avskaffas senast vid ikraftträdandet av avtalet och motsvarande industriprodukter i kategori "Year 5" och "Year 7" i bilaga II avskaffas gradvis så att de är helt borta den 1 januari 2008 respektive den 1 januari 2010.

Underavsnitt 2.2: Fisk och fiskeriprodukter

Artiklarna 67—69. I artiklarna anges fisk och fiskprodukter som avtalet tillämpas på samt tidsplaner och principer för tillämpningen av tullkvoter.

Underavsnitt 2.3: Jordbruksprodukter och bearbetade jordbruksprodukter

Artikel 70. Detta underavsnitt gäller de jordbruksprodukter och bearbetade produkter som omfattas av bilaga I till WTO:s avtal om jordbruk.

Artikel 71. Tullarna på import till gemenskapen av sådana jordbruksprodukter och bearbetade produkter med ursprung i Chile som förtecknas i kategori "Year 0", "Year 4", "Year 7" och "Year 10" i bilaga I avskaffas

så att tullarna är helt avskaffade vid ikraftträdandet av avtalet, den 1 januari 2007, den 1 januari 2010 respektive den 1 januari 2013. I artikeln redogörs det dessutom för det förfarande som skall iakttas i fråga om produkter som är förtecknade vid kategoriuppgifterna "EP", "SP", "R", "TQ" och "PN" i bilaga I.

Artikel 72. Tullarna på import till Chile av sådana jordbruksprodukter och bearbetade produkter med ursprung i gemenskapen som förtecknas i kategori "Year 0", "Year 5", och "Year 10" i bilaga II avskaffas så att tullarna är helt avskaffade vid ikraftträdandet av avtalet, den 1 januari 2008, respektive den 1 januari 2013. På import till Chile av vissa produkter som förtecknas vid kategoriuppgiften "TQ" i bilaga II tillämpas, från och med ikraftträdandet av avtalet, tullkvoter i enlighet med de villkor som anges i bilaga II.

Artikel 73. Nödfallsklausulen rörande jordbruksprodukter och bearbetade jordbruksprodukter anger de villkor och förfaranden som kan tillämpas i situationer där en produkt med ursprung i en part importeras till den andra parten på ett sådant sätt att detta vållar eller riskerar att vålla allvarlig skada eller störningar på partens marknader för likadana eller direkt konkurrerande produkter.

Artikel 74. Under det tredje året efter ikraftträdandet av avtalet gör parterna en bedömning av handeln med jordbruksprodukter och bearbetade jordbruksprodukter och undersöker produkt för produkt möjligheterna att bevilja varandra ytterligare medgivanden.

KAPITEL II: Icke-tariffära åtgärder

Avsnitt 1: Allmänna bestämmelser

Artikel 75. Bestämmelserna i kapitlet gäller för handeln med varor parterna emellan.

Artikel 76. Alla kvantitativa restriktioner i handeln parterna emellan avskaffas vid ikraftträdandet av avtalet och inga nya sådana åtgärder införs.

Artikel 77. I artikeln anges principerna för nationell behandling i fråga om intern beskattning och interna regleringar. Bestämmelserna i denna artikel gäller inte lagar och andra författningar, förfaranden och praxis rörande offentlig upphandling, vilken endast skall omfattas av bestämmelserna i avdelning

IV i denna del.

Avsnitt 2: Antidumpnings- och utjämningsåtgärder

Artikel 78. Om en part fastställer att dumpning eller utjämningsbar subventionering äger rum inom ramen för handeln med den andra parten, får den vidta lämpliga åtgärder i enlighet med GATT 1994 och WTO-avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder.

Avsnitt 3: Tullfrågor och därmed sammanhängande frågor

Artikel 79. Parterna förbinder sig att samarbeta och utbyta information, att tillämpa tullregler och tullförfaranden som de kommit överens om, att förenkla kraven och formaliteterna i fråga om frigörande och klarering av varor, att samordna tullen och andra kontrollorgan samt att samarbeta om frågor som rör deras ursprungsregler och tullförfaranden och om alla frågor som rör tullvärdeberäkning.

Artikel 80. Reglerna för tullvärdeberäkning följer WTO-avtalet om tillämpning av artikel VII i GATT 1994 utom i fråga om vissa undantag som räknas upp i artikeln.

Artikel 81. Genom avtalet inrättas en särskild kommitté för tullsamarbete och ursprungsregler. Kommittén rapporterar till associeringskommittén.

Artikel 82. Parterna är överens om att administrativt samarbete är av största vikt för tillämpningen av förmånsbehandling. Varandra parten får tillfälligt avbryta tillämpningen av sådana förmåner som beviljas inom ramen för denna avdelning, om den fastställer att den andra parten systematiskt underlåtit att tillhandahålla administrativt bistånd. I artikeln specificeras dessa situationer och anges hur man skall förfara.

Avsnitt 4: Standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse

Artiklarna 83—88. Målet inom ramen för detta avsnitt är att underlätta och öka handeln

med varor genom att undanröja och förebygga onödiga handelshinder. I artiklarna fastställs också räckvidd och omfattning samt anges att definitionerna i bilaga I till avtalet om tekniska handelshinder och WTO-kommitténs beslut skall gälla för avsnittets syften. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt avtalet om tekniska handelshinder och sin vilja att genomföra detta till fullo. I artiklarna uppräknas särskilda åtgärder som vidtas med stöd av avtalet.

I syfte att uppnå de mål som anges i avsnittet inrättas parterna en kommitté för standarder, tekniska föreskrifter och bedömning av överensstämmelse. Kommitténs behörighet och uppgifter anges i artikel 88.

Avsnitt 5: Sanitära och fytosanitära åtgärder

Artikel 89. Avsnittets mål är att på området sanitär och fytosanitär lagstiftning underlätta handeln parterna emellan samtidigt som människors, djurs och växters hälsa skyddas. Parterna strävar efter att nå målen genom att tillämpa avtalet i bilaga IV. Genom avtalet inrättas en gemensam förvaltningskommitté för sanitära och fytosanitära frågor.

Avsnitt 6: Vin och sprit

Artikel 90. Avtalet om handel med vin och avtalet om handel med spritdrycker och aromatiserade drycker finns i bilaga V respektive bilaga VI.

KAPITEL III: Undantag

Artiklarna 91—93. I den allmänna undantagsklausulen anges vilka åtgärder som parterna får tillämpa under förutsättning att de inte är diskriminerande eller förtäckta inskränkningar av handeln. I skyddsklausulen fastställs hur bestämmelserna i artikel XIX i GATT 1994 och WTO-avtalet om skyddsåtgärder tillämpas mellan parterna. Bristklausulen behandlar otillräckligt utbud och anger vilka åtgärder parterna kan vidta i sådana situationer.

Avdelning III: Tjänstehandel och etablering

Artikel 94. Parterna strävar efter att ömsesidigt liberalisera handeln med tjänster i enlighet med bestämmelserna i denna avdelning och i överensstämmelse med artikel V i GATS. Bestämmelserna i kapitel III syftar till förbättrade rambetingelser för investeringar, särskilt de etableringsvillkor som parterna tillämpar sinsemellan, på grundval av principen om icke-diskriminering.

KAPITEL I: Tjänster

Avsnitt 1: Allmänna bestämmelser

Artiklarna 95—96. I artiklarna behandlas de sätt att leverera tjänster som ingår i den handel med tjänster som kapitlet avser. Det anges också inom vilka tjänstesektorer kapitlet är tillämpligt och vad de olika definitionerna i kapitlet betyder.

Artiklarna 97—98. I artikel 98 anges principerna för nationell behandling. Med hjälp av de nämnda leveranssätten beviljar parterna den andra partens tjänster och tjänsteleverantörer en behandling som inte är mindre gynnsam än den som anges i bindningslistorna för särskilda åtaganden i artikel 99. I artikeln räknas sådana åtgärder upp som parterna inte får ha i kraft eller använda på tjänstesektorer där parterna har åtaganden som gäller marknadstillträde.

Artikel 99. I artikeln behandlas parternas särskilda åtaganden enligt artiklarna 97 och 98, vilka anges i bindningslistorna i bilaga VII.

Artiklarna 100—101. Tre år efter avtalets ikraftträdande ser parterna över detta kapitel i syfte att fördjupa liberaliseringen av tjänstehandeln. Efter översynen undersöker associeringskommittén vart tredje år hur kapitlet tillämpas. Två år efter avtalets ikraftträdande ser parterna över reglerna för fysiska personers rörlighet.

Artikel 102. Artikeln gäller inhemska regleringar och den tar upp villkor och förfaranden för licensiering och certifiering för att förhindra att de blir onödiga handelshinder eller begränsar tillhandahållandet av tjänster.

Artiklarna 103—105. I artiklarna behandlas principen om ömsesidigt erkännande,

elektronisk handel och öppenhet.

Avsnitt 2: Internationell sjötransport

Artiklarna 106—108. I artiklarna behandlas räckvidden av bestämmelserna om sjötransport, betydelsen av de definitioner som används i avsnittet och principerna för marknadsstillträde och nationell behandling.

Avsnitt 3: Telekommunikationstjänster

Artiklarna 109—111. I artiklarna förklaras de definitioner som används i avsnittet, regleringsmyndighetens verksamhet och reglerna om licenser för tillhandahållande av tjänster.

Artikel 112. I artikeln förklaras vad som avses med "betydande leverantör". Lämpliga åtgärder bör finnas för att förhindra att betydande leverantörer begränsar konkurrensen. I artikeln anges tillvägagångssätten för konkurrensbegränsning.

Artiklarna 113—115. Artiklarna gäller sammankoppling av allmänna telenät eller teltjänster så att de som använder en leverantörs tjänster kan kommunicera med användare av en annan leverantörs tjänster, villkor och förfaranden för samtrafik när resurserna är knappa, t.ex. frekvenser, nummer och ledningsrätter. Varje part har rätt att definiera vilken skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster som den önskar upprätthålla.

KAPITEL II: Finansiella tjänster

Artiklarna 116—117. I artikeln anges hur de finansiella tjänster som hör samman med handeln med finansiella tjänster tillhandahålls och kapitlets räckvidd samt förklaras de definitioner som används i kapitlet.

Artikel 118. I artikeln behandlas marknadsstillträde och åtgärder som parterna inte får använda på tjänstesektorer där åtaganden om marknadsstillträde har gjorts.

Artiklarna 119—120. I artiklarna behandlas nationell behandling och parternas särskilda åtaganden i bindningslistorna i bilaga VIII som upprättats enligt artiklarna 118 och 119.

Artikel 121. En part tillåter att den andra parten tillhandahåller nya finansiella tjänster på dess territorium i enlighet med bindningslistan. Parterna får fastställa rättsliga former för tillhandahållandet av finansiella tjänster och kräva tillstånd för tillhandahållandet.

Artikel 122. En part tillåter leverantörer av finansiella tjänster från den andra parten att i bearbetningssyfte överföra uppgifter i elektronisk form. Vid överföringen av personuppgifter skall en leverantör av finansiella tjänster följa lagstiftningen hos den part från vars territorium uppgifterna överförs.

Artikel 123. I artikeln anges villkoren för information som gäller regleringar. Den andra parten skall ges möjlighet att på förhand framföra synpunkter på åtgärden.

Artikel 124. En part är inte skyldig att lämna konfidentiella uppgifter vars utlämnande kunde hindra rättstillämpningen eller äventyra enskilda, offentliga eller privata, företags kommersiella intressen eller uppgifter som rör ekonomiska angelägenheter eller konton tillhörande enskilda kunder.

Artiklarna 125—126. I artiklarna räknas de åtgärder upp som kan tas i bruk eller vidmakthållas av försiktighetsskäl. En part kan erkänna de åtgärder för att säkerställa integriteten och stabiliteten som vidtagits av den andra parten.

Artikel 127. En särskild kommitté för finansiella tjänster upprättas. I artikeln räknas kommitténs uppgifter upp liksom också frågor som hör samman med förfarandet.

Artikel 128. En part får begära samråd med den andra parten i alla frågor som kan uppkomma inom ramen för detta kapitel.

Artikel 129. I artikeln ingår särskilda bestämmelser om tvistlösning.

KAPITEL III: Etablering

Artiklarna 130—134. I artikeln behandlas räckvidd, definitioner som gäller etablering, nationell behandling och parternas regleringsrätt. Parterna bekräftar, när det gäller detta kapitel, sina rättigheter och skyldigheter enligt bilaterala och multilaterala avtal som de är parter i.

KAPITEL IV: Undantag

Artikel 135. Under förutsättning att åtgärderna inte tillämpas på ett sätt som innebär godtycklig eller oberättigad diskriminering eller en förtäckt inskränkning i fråga om etablering, skall inget i denna avdelning tolkas som ett hinder för någon av parterna att anta eller genomföra åtgärder som är nödvändiga för att skydda den allmänna moralen eller för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, som är nödvändiga för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa, som avser bevarandet av uttömliga naturtillgångar eller som är nödvändiga för att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde.

Bestämmelserna i denna avdelning gäller inte för parternas socialförsäkringssystem eller för sådan verksamhet på en parts territorium som, ens tillfälligt, har anknytning till myndighetsutövning. Bestämmelserna i denna avdelning hindrar inte en part från att tillämpa sina lagar och bestämmelser rörande fysiska personers inresa, vistelse, arbete och arbetsförhållanden och etablering.

Avdelning IV: Offentlig upphandling

Artikel 136. Parterna sörjer för ett effektivt och ömsesidigt öppnande av sina marknader för offentlig upphandling.

Artiklarna 137—140. I artiklarna ingår räckvidd och omfattning, definitioner, nationell behandling och icke-diskriminering samt förbud mot motkrav och nationella förmåner.

Artikel 141. En upphandlande enhet får inte dela upp upphandlingen eller använda någon annan metod för värdering av kontraktet i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna avdelning.

Artikel 142. Artikel 142 behandlar den öppenhet som skall gälla lagar och andra författningar, rättsliga avgöranden m.m. om offentlig upphandling.

Artiklarna 143—145. I artiklarna behandlas olika upphandlingsförfaranden.

Artikel 146. I artikeln behandlas kvalificeringen av leverantörer och permanenta förteckningar över dem.

Artikel 147. De upphandlande enheterna sörjer för effektiv spridning av information om kontraktsmöjligheter i samband med of-

fentlig upphandling. Den information som skall ingå i ett meddelande om upphandling räknas upp.

Artiklarna 148—150. I artiklarna behandlas anbudsunderlag, tekniska specifikationer och tidsfrister.

Artikel 151. En part kan besluta att dess upphandlande enheter skall föra förhandlingar. Förhandlingar skall i första hand användas för att klarlägga anbudens förtjänster och brister.

Artiklarna 152—154. I artiklarna behandlas inlämnande, mottagande och öppnande av anbud, tilldelning av kontrakt och information om tilldelningen av kontrakt.

Artikel 155. De upphandlande enheterna skall opartiskt och utan dröjsmål handlägga alla klagomål från leverantörer om att denna avdelning har överträtts.

Artikel 156. Parterna strävar efter att i möjligaste mån använda elektroniska kommunikationsmedel för att möjliggöra en effektiv spridning av upplysningar om offentlig upphandling, särskilt om möjligheterna till anbudsgivning.

Artikel 157. Artikel 157 tar upp tekniskt stöd och utbildningsprogram som gäller systemen för offentlig upphandling och statistik på området.

Artikel 158. I denna artikel åläggs parterna att på begäran överlämna statistik över sin offentliga upphandling.

Artikel 159. Tillämpningsområdet för avdelningen får ändras på de villkor som anges i artikeln.

Artikel 160. De ytterligare förmåner som en part erbjuder en tredje part kan genom beslut av associeringskommittén utsträckas även till den andra parten.

Artikel 161. I artikeln ingår undantag som är nödvändiga för att skydda bl.a. allmän moral, ordning eller säkerhet, människors, djurs eller växters liv eller hälsa samt immateriella rättigheter och även undantag som avser varor eller tjänster som tillhandahålls av handikappade, välgörehetsinrättningar eller inom kriminalvården.

Artikel 162. I artikeln tas associeringskommitténs uppgifter i samband med genomförandet upp.

Avdelning V: Löpande betalningar och kapitalrörelser

Artikel 163. Parterna strävar efter att liberalisera löpande betalningar och kapitalrörelser mellan sig, i enlighet med sina åtaganden inom ramen för internationella finansiella institut och med beaktande av varje parts valutastabilitet.

Artiklarna 164—167. Parterna tillåter alla löpande betalningar och överföringar mellan parterna, i fritt konvertibel valuta och i enlighet med Internationella valutafondens stadga. Parterna tillåter också fri repatriering av kapital och eventuella vinster i samband med direktinvesteringar som görs i överensstämmelse med värdlandets lagstiftning eller i överensstämmelse med bestämmelserna i avdelning III. I undantagsfall får skyddsåtgärder vidtas. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt bilaterala och multilaterala avtal som de är parter i.

Avdelning VI: Immateriella rättigheter

Artikel 168. Parterna beviljar och säkerställer ett fullgott och effektivt skydd för immateriella rättigheter i överensstämmelse med högsta internationella normer, vilket också inbegriper att de skall sörja för att det finns effektiva medel för att skydda immateriella rättigheter som fastställs i internationella avtal.

Artikel 169. I artikeln anges de immateriella rättigheternas räckvidd.

Artikel 170—171. I artikeln räknas de konventioner upp som det är nödvändigt att följa för att uppfylla målen i artikel 168. Utöver dessa kan parterna besluta att lägga till andra multilaterala överenskommelser till listan.

Avdelning VII: Konkurrens

Artikel 172. Parterna åtar sig att tillämpa respektive konkurrenslagar i syfte att undvika att de fördelar som härrör från liberaliseringen av varor och tjänster minskas eller upphävs genom konkurrensbegränsande afärsmetoder.

Artikel 173. I artikeln anges definitioner som gäller konkurrenslagstiftning och konkurrensmyndigheter i gemenskapen och i Chile.

Artikel 174. I artikeln anges villkoren för

anmälningar av konkurrensmyndigheterna om tillämpningsåtgärder.

Artikel 175. En konkurrensmyndighet kan i samband med ett visst ärende anmäla att den är beredd att samordna tillämpningsåtgärderna. Detta hindrar inte parterna att fatta självständiga beslut.

Artikel 176. I artikeln behandlas samråd när den ena partens väsentliga intressen påverkas negativt på den andra partens territorium.

Artikel 177. Konkurrensmyndigheterna får utbyta icke-konfidentiell information. Parterna åtar sig att utbyta information om påföljder och gottgörelser som tillämpats i fall som av den ena partens konkurrensmyndighet anses beröra den andra partens viktiga intressen. Parterna lämnar på årsbasis uppgifter till varandra om sitt statliga stöd. Informationsutbytet skall omfattas av de sekretessnormer som gäller hos varje part.

Artikel 178. Parterna kan tillhandahålla varandra tekniskt stöd för att dra nytta av varandras erfarenheter.

Artikel 179. Inget i denna avdelning hindrar att en part ger ett offentligt eller privat företag monopolrättigheter eller tillåter företaget att fortsätta att inneha sådana rättigheter. Associeringskommittén skall säkra att det från och med avtalets ikraftträdande inte vidtas eller upprätthålls någon åtgärd som snedvrider handeln med varor eller tjänster samt att dessa företag är underkastade konkurrensreglerna i den mån som tillämpningen av dessa regler inte, rättsligt eller faktiskt, hindrar dem från att utföra de särskilda uppgifter som de tilldelats.

Artikel 180. Ingen av parterna får tillgripa tvistlösningsförfarandet enligt detta avtal för frågor som uppkommer inom ramen för denna avdelning.

Avdelning VIII: Tvistlösning

KAPITEL I: Syfte och räckvidd

Artikel 181. Denna avdelning syftar till att tvister mellan parterna skall kunna undvikas och biläggas och att parterna skall kunna uppnå en ömsesidigt tillfredsställande lösning av varje fråga som kan påverka denna dels sätt att fungera.

Artikel 182. Bestämmelserna i denna av-

delning skall, om inte annat uttryckligen föreskrivs, gälla för alla frågor om tolkningen och tillämpningen av denna del.

KAPITEL II: Åtgärder för att undvika tvister.

Artikel 183. Parterna strävar efter att undvika och bilägga tvister mellan sig genom samarbete och samråd.

KAPITEL III: Tvistlösningsförfarande

Artiklarna 184—185. I artiklarna behandlas inledande av förfarandet och utseende av förlikningsmän.

Artikel 186. På begäran av en part eller på eget initiativ får förlikningsnämnden inhämta upplysningar eller råd i sakfrågor från de personer eller organ som den finner lämpliga.

Artikel 187. Förlikningsnämnden skall som regel överlämna sitt utslag till parterna och associeringskommittén senast tre månader från den dag då nämnden tillsattes. I utslaget redovisar förlikningsnämnden sakförhållandena, de relevanta avtalsbestämmelsernas tillämplighet samt de viktigaste skälen till nämndens undersökningsresultat och slutsatser. Förlikningsnämnden tolkar bestämmelserna i detta avtal i enlighet med sedvanerättsliga regler för tolkning av folkrätten. I artikeln ingår dessutom bestämmelser om brådslande fall och bestämmelser om överklagande.

Artikel 188. Parterna är förpliktade att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa förlikningsnämndens utslag. I artikeln ingår också bestämmelser om det anmälningsförfarande som skall iakttas. Besluten enligt denna artikel är slutliga och bindande. De överlämnas till associeringskommittén och de är tillgängliga för allmänheten.

KAPITEL IV: Allmänna bestämmelser

Artikel 189. Alla tidsperioder som nämns i avdelningen får ändras genom överenskommelse mellan parterna. Förlikningsnämndens handlingar är inte offentliga, om inte parterna beslutar något annat. Om en part söker gottgörelse för en överträdelse av en skyldighet

enligt WTO-avtalet, skall den använda sig av de relevanta reglerna och förfarandena i WTO-avtalet, vilka skall gälla utan hinder av bestämmelserna i avtalet.

Allmänna bestämmelser

Avdelning IX: Öppenhet

Artiklarna 190—192. För att underlätta kommunikationen mellan parterna i handelsfrågor som omfattas av denna del utser varje part en kontaktpunkt. På begäran besvarar parterna varandras frågor inom ramen för sin nationella lagstiftning och sina principer.

De upplysningar som avses i denna artikel anses ha tillhandahållits när de gjorts tillgängliga genom vederbörlig anmälan till WTO eller när de gjorts tillgängliga på den berörda partens officiella, för allmänheten kostnadsfritt tillgängliga webbplats. Parterna är överens om att öka samarbetet i handelsfrågor, bl.a. genom att offentliggöra lagar och andra författningar, förfaranden och allmänt tillämpliga förvaltningsbeslut.

Avdelning X: Särskilda uppgifter avseende handelsfrågor för de organ som inrättas genom detta avtal

Artikel 193. När associeringskommittén utför någon av de uppgifter som den åläggs i denna del av avtalet, skall den bestå av företrädare för gemenskapen och för Chile med ansvar för handelsrelaterade frågor, normalt på högre tjänstemannanivå. I artikeln fastställs också associeringskommitténs särskilda uppgifter i denna sammansättning.

Avdelning XI: Undantag på handelsområdet

Artikel 194. Artikeln är en bestämmelse om nationell säkerhet enligt vilken inget i avtalet ålägger en part att lämna upplysningar vars utlämnande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen eller hindrar en part från att vidta en åtgärd som den anser nödvändig för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen. Dessa åtgärder rör bl.a. klyvbara ämnen eller fusionsämnen, handel med

vapen, ammunition eller krigsmateriel, tjänster i syfte att tillgodose militära behov, öfentlig upphandling som är oundgängligen nödvändig för nationella säkerhets- eller försvarssyften, åtgärder som vidtas i krig eller andra kritiska situationer i de internationella förbindelserna och åtgärder som hindrar en part från att vidta åtgärder i syfte att upprätthålla internationell fred och säkerhet i överensstämmelse med sina förpliktelser enligt FN:s stadga.

Artikel 195. Om en part har allvarliga betalningsbalansproblem eller om sådana problem riskerar att uppkomma, får den införa eller upprätthålla begränsningar för handeln med varor och tjänster och för betalningar och kapitalrörelser. Dessa åtgärder får inte vara diskriminerande och samråd skall inledas i associeringskommittén.

Artikel 196. Inget i avtalet eller i ett arrangemang som införts inom ramen för avtalet får tolkas så, att det hindrar parterna från att vid tillämpningen av de relevanta bestämmelserna i sin skattelagstiftning göra en åtskillnad mellan skattebetalare som inte befinner sig i samma situation, särskilt med avseende på bosättningsort eller den ort där deras kapital är investerat. I artikeln tas också sådana åtgärder upp som hör samman med avtal om undvikande av dubbelbeskattning och andra arrangemang på skatteområdet.

DEL V: Slutbestämmelser

Artikel 197. I detta avtal avses med parterna å ena sidan gemenskapen eller dess medlemsstater eller gemenskapen och dess medlemsstater i enlighet med deras respektive behörighetsområden såsom dessa framgår av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, å andra sidan Chile. Eftersom det för EU:s del är fråga om ett avtal med delad behörighet, dvs. ett avtal vars bestämmelser sorterar under dels medlemsstaterna, dels unionen bestäms parterna sålunda i det enskilda fallet av om behörigheten tillkommer medlemsstaterna eller unionen enligt fördraget om upprättandet av Europeiska unionen.

Artikel 198. Avtalet träder i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna till varandra anmält att de förfaran-

den som är nödvändiga för ikraftträdandet har slutförts. Anmälan sänds till generalsekretären för Europeiska unionens råd, som är depositarie för avtalet. Trots det sagda är Europeiska unionen och Chile överens om att tillämpa artiklarna 3–11, artikel 18, artiklarna 24–27, artiklarna 48–54, artikel 55 a, b, f, h och i, artiklarna 56–93, artiklarna 136–162 och artiklarna 172–206 från och med den första dagen i den månad som följer på den dag då Europeiska gemenskapen och Chile har meddelat varandra att de nödvändiga förfarandena har slutförts. När avtalet träder i kraft ersätter det ramavtalet om samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Chile. Protokollet om ömsesidigt bistånd på tullområdet som ingicks som skriftväxling den 13 juni 2001 till ramavtalet om samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Chile fortsätter dock att gälla och blir en integrerad del av detta avtal.

Artikel 199. Detta avtal gäller på obestämd tid. Uppsägningstiden är sex månader.

Artikel 200. Parterna antar de allmänna eller särskilda bestämmelser som krävs för att de skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt avtalet samt se till att de är förenliga med de mål som fastställs i avtalet. I artikeln ingår också bestämmelser om åtgärder som kan vidtas i situationer där en part anser att den andra parten har underlåtit att fullgöra en skyldighet eller överträtt avtalets väsentliga beståndsdelar enligt artikel 1.1.

Artikel 201. Parterna kan gemensamt komma överens om att utvidga avtalet i syfte att bredda och komplettera dess räckvidd i enlighet med deras respektive lagstiftning.

Artikel 202. Parterna är överens om att personuppgifter och andra uppgifter skall behandlas med iakttagande av en hög skyddsnivå som motsvarar de strängaste internationella normerna.

Artikel 203. Bestämmelsen om nationell säkerhet gäller för hela avtalet.

Artikel 204. Avtalet tillämpas på de territorier där fördraget om upprättandet av Europeiska unionen tillämpas på de villkor som anges i det fördraget, å ena sidan, och på Chiles territorium, å andra sidan.

Artikel 205. Avtalet är upprättat i två exemplar på danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugis-

siska, spanska, svenska och tyska språken, vilka samtliga texter är lika giltiga.

Artikel 297. Bilagorna, tilläggen, protokollet och anmärkningarna till avtalet utgör en integrerad del av avtalet.

Avtalets bilagor och protokoll

Till avtalet hör sjutton bilagor, vilka enligt artikel 206 utgör en integrerad del av avtalet. Bilagorna är: I Gemenskapens förteckning avseende avskaffande av tullar (som avses i artiklarna 60, 65, 68 och 71), II Chiles förteckning avseende avskaffande av tullar (som avses i artiklarna 60, 66, 69 och 72), III Definition av begreppet ”ursprungsprodukter” och metoder för administrativt samarbete (som avses i artikel 58), IV Avtal om sanitära och fytosanitära åtgärder som är tillämpliga på handeln med djur och animaliska produkter, växter, vegetabiliska produkter och andra varor samt om djurskydd (som avses i artikel 89), V Avtal om handel med vin, VI Avtal om handel med spritdrycker och aromatiserade drycker (som avses i artikel 90), VII Bindningslista över särskilda åtaganden beträffande tjänster (som avses i artikel 99), VIII Bindningslista över särskilda åtaganden beträffande finansiella tjänster (som avses i artikel 120), IX Myndigheter med ansvar för finansiella tjänster (som avses i artikel 127), X Bindningslistor över särskilda åtaganden rörande etablering (som avses i artikel 132), XI Offentlig upphandling som omfattas för gemenskapens del (som avses i artikel 137), XII Offentlig upphandling som omfattas för Chiles del (som avses i artikel 137), XIII Offentlig upphandling genomförande av vissa bestämmelser i del IV avdelning IV, XIV Löpande betalningar och kapitalrörelser (som avses i artiklarna 164 och 165), XV Modell för förfaranderegler för förlikningsnämnder (som avses i artikel 189), XVI Uppförandekod för ledamöter av en förlikningsnämnd (som avses i artiklarna 185 och 189), XVII Genomförande av vissa beslut inom ramen för del IV (som avses i artikel 193.4).

Bilagorna finns att tillgå i EU:s officiella tidning nummer L 352/30.12.2002, <http://europa.eu.int.eurlex/fi/index.html>.

2. Motivering till lagförslaget

1 §. Lagens 1 § innehåller en sedvanlig s.k. blankettbestämmelse genom vilken de bestämmelser i avtalet sätts i kraft som hör till området för lagstiftningen. För dessa bestämmelser redogörs i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Enligt lagens 2 § kan närmare bestämmelser om verkställighet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president.

3. Ikraftträdande

Avtalet träder i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna till varandra anmält att de förfaranden som är nödvändiga för ikraftträdandet har slutförts. Artiklarna 3—11, artikel 18, artiklarna 24—27, artiklarna 48—54, artikel 55 a, b, f, h och i, artiklarna 56—93, artiklarna 136—162 och artiklarna 172—206 tillämpas dock från och med den första dagen i den månad som följer på den dag då Europeiska gemenskapen och Chile har meddelat varandra att de nödvändiga förfarandena har slutförts. När avtalet träder i kraft ersätter det ramavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Chile om samarbete, vilket undertecknades i Florens den 21 juni 1996. Till ramavtalet hör ett protokoll om ömsesidigt bistånd på tullområdet som ingicks den 13 juni 2001. Detta protokoll fortsätter dock att gälla och blir en integrerad del av det föreliggande avtalet.

Associeringsavtalet innehåller bestämmelser som enligt 18 § självstyrelselagen för Åland (1144/1991) omfattas av landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt 59 § 2 mom. självstyrelselagen måste Ålands lagting ge sitt bifall till den föreslagna lagen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president.

4. Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

I det följande behandlas avtalets artiklar till den del de enligt regeringens uppfattning hör under medlemsstaternas behörighet och lagstiftningen i Finland.

Enligt 94 § 1 mom. grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Grundlagsutskottet har i sin tolkningspraxis ansett att en bestämmelse skall räknas till området för lagstiftningen, om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oberoende av om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och 45/2000 rd).

Åtgärderna i artikel 47 för att förhindra olaglig tillverkning av, handel med och konsumtion av narkotika samt tvättning av pengar från narkotikahandel hör till medlemsstaternas kompetens och området för lagstiftningen. Likaså ingår vård och behandling samt rehabilitering av narkomaner precis som bekämpning av olaglig konsumtion av narkotika, däribland narkotiska läkemedel och psykotropa ämnen, i den nationella kompetensen.

Bestämmelserna som hör samman med tolkningen av artikel 77 om indirekt beskattning och artikel 196 om direkt beskattning hör varken till den nationella behörigheten eller till den nationella lagstiftningen. Artikel 79 behandlar samarbete i tullfrågor. Innehållet i artikeln är inte förpliktande, men i artikeln ingår en hänvisning till protokollet av den 13 juni 2001 mellan Europeiska gemenskapen och Chile om ömsesidigt bistånd mellan myndigheter i tullfrågor. I detta protokoll ingår bestämmelser bl.a. om överlämnande av uppgifter, inbegripet personuppgifter, mellan tullmyndigheterna, vilket hör under området för lagstiftningen. Artiklarna 163–167 om löpande betalningar och kapitalrörel-

ser hör delvis till området för lagstiftningen. Bestämmelserna i avtalets avdelning III om tjänstehandel och etablering ser ut att innehålla frågor som i Finland hör till lagstiftningens område och den delade behörigheten. Dessutom hänvisas det i avtalet under flera punkter till frågor som sorterar under Världshandelsorganisationen WTO och om vilka det har föreskrivits i lag.

5. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordningen

Associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Chile är ett avtal med delad behörighet, ett s.k. blandavtal, vars bestämmelser hör till dels medlemsstaternas, dels gemenskapens kompetens. Gränsen mellan unionens och dess medlemsstaters behörighet är inte helt tydlig. I själva avtalet ingår inga bestämmelser som visar hur denna behörighet egentligen skall fördelas. I detta skede är det omöjligt att bedöma kompetensfördelningen i detalj bl.a. av den anledningen att behörigheten enligt blandavtal i princip bestäms både av omfattningen hos gemenskapens behörighet och av frågan om gemenskapen kommer att använda även annan behörighet än sin exklusiva behörighet vid tillämpningen av avtalet i fråga. Därför är det möjligt att endast anföra en generell bedömning av kompetensfördelningen mellan gemenskapen och medlemsstaterna.

Det kan anses att Europeiska gemenskapen har exklusiv behörighet åtminstone i fråga om bestämmelserna om fri rörlighet för varor. Detsamma gäller bestämmelserna om tullar och andra tariffåtgärder, dumpning och utjämningsstullar samt i huvudsak också bestämmelserna om offentlig upphandling. Gemenskapen är inte behörig att genomföra s.k. politisk dialog med tredje länder, vilket betyder att bestämmelserna om detta hör till medlemsstaternas behörighet. Det rättsliga samarbetet i brottmål hör inte heller till gemenskapens kompetens. Därför måste det anses att bestämmelserna om bekämpning av terrorism och korruption samt om annat rättsligt samarbete i brottmål hör till medlemsstaternas behörighet.

Övriga bestämmelser i avtalet hör sannolikt

dels till gemenskapens, dels till medlemsstaternas kompetens. Medlemsstaterna har i betydande omfattning behörighet i fråga om bestämmelserna om tillhandahållande av tjänster, etablering och kapitalrörelser. Detsamma gäller formerna för samarbete på det ekonomiska området och inom andra branscher samt i fråga om samarbete i samhällsliga frågor (bl.a. arbetstagare, utbildning, kultur). Finansiellt samarbete hör också, åtminstone delvis, till medlemsstaternas kompetens. Till den del gemenskapen har behörighet i rättsliga och inrikesfrågor utesluter inte denna behörighet alltid parallell behörighet hos medlemsstaterna.

I artiklarna 3—6 ingår bestämmelser om inrättande av ett associeringsråd och en associeringskommitté och om deras verksamhet. Associeringsrådet inrättas för förvaltning av avtalet med uppgift att övervaka avtalets verkställighet. Rådet består av medlemmar av Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen samt av Chiles utrikesminister. En medlemsstat är således representerad i associeringsrådet endast genom EU-rådet, som i frågor som hör till medlemsstaternas kompetens har rätt att yttra sig för respektive medlemsstat och i dess namn. Associeringsrådet kan ge rekommendationer och fatta bindande beslut för avtalsparterna. Beslut fattas och rekommendationer lämnas genom ömsesidigt avtal mellan parterna. Rådet kan delegera en del av sin kompetens till associeringskommittén.

Med hänsyn till avtalets innehåll kan det bedömas som en rätt liten möjlighet att associeringsrådets beslut kommer att gälla frågor som hör till medlemsstaternas kompetens och området för konstitutionen med tanke på Fin-

lands grundlag. Associeringsrådet formulerar sin ståndpunkt i en sak som hör till medlemsstaternas kompetens genom ömsesidigt avtal mellan parterna och därmed inverkar förfarandet just på grund av enhällighetskravet som helhet betraktat på Finlands suveränitet bara i mycket ringa omfattning och är därför inte problematiskt med tanke på grundlagen (GrUU 31/2001 rd). Eftersom associeringsrådet i alla fall får beslutsbefogenheter som binder avtalsparterna, hör bestämmelserna om inrättande av ett associeringsråd och dess verksamhet till området för lagstiftningen. Enligt vad som anförts ovan innehåller avtalet inte några bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i grundlagens 94 § 2 mom. och lagen om ikraftsättandet gäller inte grundlagen på det sätt som avses i 95 § 2 mom. Avtalet kan därför godkännas med en majoritet av rösterna och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet kan antas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av det ovan anförda och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

att Riksdagen godkänner det i Bryssel den 18 november 2002 ingångna avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan till den del avtalet omfattas av Finlands behörighet.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, förläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Bryssel den 18 november 2002 ingångna avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan, gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 24 oktober 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikesminister *Erkki Tuomioja*